

Kultur – og kirkedepartementet
Pb. 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, 1.10.2008

Høring – Evaluering av ABM-utvikling

Vi viser til høringsbrev utlagt på Kultur – og kirkedepartementets nettside, ”Evaluering av ABM-utvikling”.

Norsk Arkivråd ser positivt på en gjennomgang av funksjonene til enheter under Kultur - og kirkedepartementet. Vi har merket oss at Norsk Arkivråd ikke står på listen over høringsinstanser og heller ikke er med i beskrivelsen av arkivfeltet som DIFI gjengir i rapporten. Vi stiller oss undrende til at Norsk Arkivråd ikke er tatt med her. Norsk Arkivråd er landets største interesseorganisasjon innenfor arkivfeltet, med ca. 1200 medlemmer, og dermed en viktig aktør.

Norsk Arkivråd mener at god arkivdanning er grunnlaget for senere bevaring og formidling av arkiver. Uten god arkivdanning blir grunnlaget for bevaring og formidling svært tynt, spesielt med den utviklingen vi har sett av ERM-systemer de siste årtiene.

Det er et politisk mål at vi skal ha en elektronisk forvaltning. I eNorgeplanen og andre planer er det bl.a. satt opp mål om elektronisk samhandling mellom forvaltning og næringslivet og den enkelte innbygger. En av forutsetningene for å nå disse målene, er at forvaltningen har gode støttesystemer i bakgrunnen. Uten et bevisst forhold til arkivdanning, eller hvordan forvaltningsinformasjon dannes og sikres for fremtidig bevaring, vil vi ikke nå disse målene.

Granskninger de siste årene viser også at det har vært vanskelig å dokumentere forvaltningens handlinger, noe som dessverre for eksempel har gått ut over rettssikkerheten til klienter og brukere i offentlig forvaltning. Fordi arkivdanningen har vært nedprioritert, har heller ikke forvaltningen klart å vise at den har handlet rett i tidligere avgjørelser.

På denne bakgrunn mener vi det er viktig å tenke helhetlig når det gjelder arkivfeltet, å se arkivdanning, depot og formidling i nær sammenheng med hverandre. Vi mener at en slik helhetstankegang ikke er til stede i DIFIs rapport. Den diskuterer ikke ABM-utviklings fremstilling av arkivfeltet, og det er ikke valgt informanter knyttet til arkivdanning, slik at utvalget ikke er representativt for arkivfeltet.

Norsk Arkivråd savner videre en diskusjon av ABM-utviklings prioriteringer for tildeling av midler til utviklingsarbeid. Innen arkivfeltet har dette vært svært skjevt fordelt, på bekostning av arkivdanning. Vi mener dette har mye av sin årsak i hvordan midlene blir lyst ut. Etter vår oppfatning ekskluderer utlysningene i praksis prosjekter knyttet til arkivdanning. Vi oppfatter dette som en bevisst prioritering – selv om ABM-utvikling hittil ikke har vært villig til å bekrefte en slik prioritering.

Norsk Arkivråd er sterkt uenig i denne prioriteringen, og mener at ABM-utvikling på dette grunnlag ikke klarer å gi insitamenter inn i arkivmiljøet som vil komme bevaring og formidling til gode i fremtiden. Vi mener at et statlig organ må se fremover, og ikke bare ha fokus på å løse gamle problemer. I følge sine vedtekter skal ABM-utvikling blant annet ha som mål å sette arkiv, bibliotek og museum bedre i stand til å møte nye utfordringer i samfunnet. Etter vårt syn støtter prioriteringene som er blitt gjort på arkivfeltet ikke opp under denne målsettingen. I rapporten henvises det til at det ligger et tilsynsansvar for arkivfeltet hos Riksarkivaren. Men vi savner en drøfting av fordelingen av oppgaver og ansvar mellom de to aktørene Riksarkivaren og ABM-utvikling. Vi mener også at rapporten burde diskutere tilsynsrollen for privat sektor. Vi vil gjerne påpeke at manglende tilsyn og veiledning i arkivdanningen ofte beskrives som den største utfordringen når arkiver skal deponeres og bevares for fremtiden.

I DIFIs konklusjon påpekes det at det nå er arkivfeltets tur til å bli styrket. Dette støtter vi helhjertet, men vil samtidig presisere at dette må gjelde for *hele* arkivfeltet, også arkivdanning.

Med vennlig hilsen

Torill Tørlen
Leder
Norsk Arkivråd